

Herning
Kommune

Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

HERNING KOMMUNE

Tillæg nr. 2 til §12 miljøgodkendelse af

Avlscenter Kollund A/S
Gunnar Vestergaard
Voulundgårdvej 18
7400 Herning

Afgørelsesdato: 19-01 2017
Sags nr.: 09.17.00-P19-90-16

Registreringsblad

Dato for godkendelse:	19-01-2017
Ansøgningsskema nr.	19-10-2016 - nr., 88123 version 1
Fiktiv ansøgningsskema nr.	17-11-2016 - nr., 93679, version 1
CVR-nr.	14120475/ P. nr. 1000683514
CHR nr.	92352
Ejendomsnummer	6570159123
Adresse	Voulundgårdvej 18 7400 Herning
Matr. nr. (ejerlav)	1av, 1d, 1m, 1x, 1aa, 1u, 1s, 1y (VOVLUND BY, RIND) 58 (FJEDERHOLTBY)
Ansøgers navn og adresse	Avlscenter Kollund A/S v/Gunner Vestergaard Okkelsvej 15 7400 Herning E-mail: avlkoll@post12.tele.dk
Kontaktperson på ejendommen	Jens Uth, mobil nr. 21663156
Konsulent	SvineRådgivningen Birk Centerpark 24 7400 Herning Heidi Birch Wentzlau E-mail: hbw@sraad.dk
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune
Miljøsagsbehandler	Pernille Kjeldsen
Kvalitetssikring	Louise Lindegaard Weinreich

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
INDLEDNING	4
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ VOULUNDGÅRDVEJ 18, 740 HERNING.....	5
DRIFT OG INDRETNING	5
ÅRSPRODUKTION	5
FODER.....	6
GØDNINGSOPEVARING.....	6
EGENKONTROLVILKÅR.....	8
BESKRIVELSE AF GRUNDLAGET FOR DENNE SAG OG DE GÆLDENDE LOVE.....	8
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	10
HERNING KOMMUNES MILJØTEKNISKE BESKRIVELSE OG SAMLEDE VURDERING	12
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	12
VURDERINGSGRUNDLAG	13
BIAKTIVITETER	13
EJENDOMMENS BELIGGENHED IFT. OMGIVELSERNE	13
NABOFORHOLD	13
PÅVIRKNING AF JORD	15
PÅVIRKNING AF NATUR	16
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.....	22
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ.....	22
GENNEMGANG AF BAT FOR VOULUNDGÅRDVEJ 18, 7400 HERNING.....	24
BAT – FODER.....	24
BAT – STALDINDRETNING	26
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	26
BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	28
BAT – UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING.....	29
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	29
SAMLET VURDERING AF BAT	29
OVERSIGT OVER BILAG.....	30

Indledning

Avlscenter Kollund A/S har søgt Herning Kommune om et tillæg nr. 2 til § 12 godkendelse jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af husdyrbruget, Voulundgårdvej 18, 7400 Herning vedrørende CHR nr. 92352 og CVR nr. 14120475.

I 1990 er der første gang meddelt en kap 5 godkendelse til ejendommen.

Der er den 15. april 2011, meddelt en § 12 godkendelse til ejendommen. I denne godkendelse blev der givet tilladelse til opførelse af en ny drægtighedsstald til løsgående søer, samt en udvidelse af dyreholdet.

Den 19. april 2012 meddeles tillæg nr. 1 til § 12 godkendelsen. I dette tillæg ændres dyreholdet, foderkorrektion, driftstiden for gyllekølingen, og dertil sker der en renovering af et enkelt staldafsnit.

Dette tillæg nr. 2 til § 12 godkendelsen, omhandler kun udvidelse og ændring af dyreholdet, samt en ændring af et foderkorrektionsvilkår. Dertil vil, udover de i forvejen godkendte gylleaftaler, fremadrettet også afsættes husdyrgødning til Karsten Jensen, Mellemlundvej 17, Herning.

Der vil, sideløbende med dette tillæg, blive udarbejdet en § 16 godkendelse til Mellemlundvej 17, således at Avlscenter Kollund A/S kan afsætte gødning til disse arealer.

Der søges om udvidelse fra 557,97 DE Svin til 677,81 DE Svin.

Nu-drift årsproduktion:

- 1.050 søer
- 21.700 smågrise 7,3 – 32 kg
- 8.449 polte 32 – 107 kg

Ansøgt drift:

- 850 søer
- 25.500 smågrise 7,3 – 25 kg
- 14.000 polte 25 – 110 kg

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer.

Ejendommen er beliggende i det åbne land cirka 2,2 km nordøst for nærmeste byzone.

Tillæg nr. 2 er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om tillæg

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune tillæg til gældende miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Voulundgårdvej 18, 7400 Herning med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at tillægget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Tillægget gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til dette tillæg.

Der gøres endvidere opmærksom på, at et tillæg efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Tillægget skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2025.

Hvis det meddelte tillæg ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af tillægget, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af tillægget. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Det er desuden et krav at de opstillede vilkår bliver overholdt.

Vilkår for husdyrproduktion på Voulundgårdvej 18, 740 Herning

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for tillæg nr. 2 fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

Vilkårene i dette tillæg skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt når dyreholdet overskrider fra nudriften (1.050 årssøer, 21.700 smågrise (7,3 -32 kg), 8.449 polte (32-107)). Den del af tillægget, som ikke er udnyttet inden to år efter at tillægget er meddelt bortfalder.

1. Der skal til enhver tid være et eksemplar af tillægget på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
2. Vilkår 6, 7 og 9 i fra tillægget dateret den 19. april 2012 ophæves.
3. Vilkår 19, 20, 23 24 og 44 i § 12 miljøgodkendelsen fra 15. april 2011, ophæves.

- Vilkår 6 i fra tillægget dateret den 19. april 2012, ophæves og erstattes med vilkår 6 i dette tillæg
- Vilkår 7 i fra tillægget dateret den 19. april 2012, ophæves og erstattes ikke, da der fremadrettet ikke stilles fodervilkår til søerne
- Vilkår 9 i fra tillægget dateret den 19. april 2012, ophæves og erstattes med vilkår 9 i dette tillæg
- Vilkår 18, 19, 20 og 44 i § 12 miljøgodkendelsen fra 15. april 2011, ophæves.
- Vilkår 23 og 24 i § 12 miljøgodkendelsen fra 15. april 2011, ophæves og erstattes med vilkår 8 og 10 i dette tillæg

Som følge af vilkår 1 bortfalder den del af tillæg nr. 2, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejeren af ejendommen, Voulundgårdvej 18, 7400 Herning.

Årsproduktion

4. Tilladt årsproduktion:
850 årssøer
25.500 smågrise (7,3-25 kg)
14.000 slagtesvin (25–110 kg)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyretype	Staldsystem	Antal	Vægt	DE	Antal sti-
----------	-------------	-------	------	----	------------

					pladser
Smågrise	To klimastald, delvis spaltegulv	25.500	7,3-25	87,56	3339
Søer	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	850		58,10	220
Ny drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv + gyllekøling 28,5 %	570		90,91	468
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter	14.000	25-110	396,57	3300
Søer	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv.	170		27,11	162
Ialt				677,81	

Nedgang i slagtevægten må ikke konverteres til flere dyr. Ved små ændringer i produktionen skal der indsendes dokumentation for, at der ikke sker en stigning i lugt, ammoniak kg P/DE ab lager og DE.

Antallet af dyr angiver den tilladelse produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse¹.

Foder

Slagtesvin

- Der skal ved tilsyn, kunne fremvises dokumentation for, at fodret anvendt til alle polte fra 25- 110 kg maksimalt indeholder 4,7 g P/FE.

Smågrise

- Der skal ved tilsyn, kunne fremvises dokumentation for, at fodret anvendt til alle smågrise fra 7,3 – 25 kg maksimalt indeholder 5,5 g P/FE.

I opformeringsbesætningen, hvorfra grisene skal afsættes til sobesætninger, vil afgangsvægten typisk ligge omkring 70 kg, dog med stor variation. Eftersom behovet for fosfor er størst for små grise og aftager med alderen, vil opformeringsbesætninger samlet have et højere fosforforbrug end besætninger med slagtesvin.

Fosfor er afgørende for opbygning af dyrenes knogler. For at imødekomme behovet for øget fosfortildeling i opformeringsbesætninger, har Miljøstyrelsen fået lavet en beregning, på fosforkravet i BAT standardvilkårene svarer til ved forskellige afgangsvægte.

Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af svin.

Vilkåret gælder for samtlige dyr af den pågældende dyretype på husdyrbruget. Se beregningerne og formlerne i afsnittet omkring BAT-foder.

Gødningsopbevaring

- Der må maksimalt opbevares 88 % af gyllen på ejendommen, svarende til 591,19 DE. Ejer skal kunne dokumentere, at der i løbende fraføres 12 % til opbevaring på anden ejendom.

¹ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 1324 af 15/11/2016 med efterfølgende ændringer

8. Fraført husdyrgødning – Aftalearealer

- a. Der skal foreligge dokumentation for fraførelse af alt husdyrgødning, svarende til 62.604,24 kg N og 16.396,29 kg P årligt.
- b. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udbringning på de i ansøgningen angivne aftalearealer.
- c. Det er en forudsætning, at der er meddelt en § 16 godkendelse til Mellemlundvej 17, Herning, før der leveres husdyrgødning til denne ejendom.

Bedrift	Antal ha	DE
Birger Jensen, Søbylundvej 10, 7400 Herning (Arealerne er godkendt under adressen, Volundgårdvej 8 i tillæg 1 fra 2011)	74,7 ha	104,52 DE
Gunnar Vestergaard, Okkelsvej 15, 7400 Herning (Arealerne er § 16 godkendt under adressen, Okkelsvej 21 den 21-03-2011)	122,7ha	311,78 DE
Jens Uth, Skovbjergvej 6, 7400 Herning (Arealerne er godkendt under adressen, Mindelundvej 4 fra 15-12-2009)	102,5 ha	143,50 DE
Karsten Jensen, Mellemlundvej 17, 7400 Herning (Arealerne bliver §16 godkendt sideløbende med dette tillæg)	238,69 ha	118,00 DE
Samlet		677,80 DE

Ændring af udbringningsarealer: Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i tillægget – jf. bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Herning Kommune efter bestemmelserne i §§ 25-26 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nye arealer kan erstatte arealer i det allerede meddelte tillæg, hvis disse som minimum dækker samme areal og ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning (aftalearealer), idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Egenkontrolvilkår

9. Fosfor i slagtesvinefoder/smågrisefoder

- a. Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv/sm skal fremgå i de enkelte foderblandinger
- b. Der skal udarbejdes en blandeforskrift ved ændrede foderblandinger
- c. I forbindelse med den årlige indsendelse af gødningsregnskab til Plantedirektoratet skal den driftsansvarlige foretage en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv/sm på årsbasis. Beregningen af det gennemsnitlige indhold af fosfor skal ske på grundlag af det faktiske, registrerede forbrug af de enkelte blandinger eller på grundlag af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
- d. Logbogens oplysninger, indlægssedler, blandeforskrifter og årlige beregninger over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv/sm skal opbevares på husdyrbruget til næste samlede tilsyn og forevises på Herning Kommunes forlangende.

10. Fraført husdyrgødning – Aftalearealer

- a. Aftaler om udbringning af husdyrgødning fra bedriften skal fremgå af gødningsregnskabet Skema B1.

Beskrivelse af grundlaget for denne sag og de gældende love

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Gældende § 12 miljøgodkendelse fra den 15. april 2011 og tillæg nr. 1 fra den 19. april 2012.
- Supplerende oplysninger frem til 17-11-2016

De gældende love

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven² med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug³, Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug version 2.0.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles efter Husdyrlovens § 12 stk. 3, da ejendommen har en miljøgodkendelse efter § 12 i Husdyrloven meddelt 15. april 2011.

Miljøgodkendelsen har været i høring fra 20. december til 15. januar 2017.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da dette tillæg omhandler et svinebrug, som går ind under § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrloven, er svinebedriften omfattet af IE-Direktivet. Derfor skal Herning Kommune mindst en gang årligt vurdere, hvorvidt husdyrbrugets emissionsniveauer ligger under eller er lig med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik i BAT-konklusionerne.

Der er ligeledes krav om at driftsherren skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved ophør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordforureningsloven § 38k⁵.

² Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, Lovbek. nr. 442 af 17/05 2016 med efterfølgende rettelselser

³ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11/01 2016 med efterfølgende rettelselser

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. 1324 af 15/11 2016 med efterfølgende rettelselser

⁵ Lov om forurenede jord (jordforureningsloven) nr. 370 af 2. juni 1999 med efterfølgende ændringer

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet tillæg til udvidelse af husdyrbruget på Voulundgårdvej 18, 7400 Herning Tillægget er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Tillægget bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Planer og offentliggørelser" og "Landbrug" fra den 16-02-2017 Der kan klages i 4 uger. Klageberettigede er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen samt visse organisationer, alle som er angivet i husdyrlovens §84-87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen.

Klagen skal være tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen (det vil sige, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest den 16-02-2017.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Herning Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Herning Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor tillægget på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen
Pernille Kjeldsen
Miljøtekniker
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til miljøgodkendelsen:

Ansøger

- Avlscenter Kollund A/S, v/ Gunnar Vestergaard, Okkelsvej 15, 7400 Herning. E-mail: avlkoll@post12.tele.dk
- SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning/ Heidi Wentzlau, E-mail: hbw@sraad.dk

Naboer og andre, som får udkastet til miljøgodkendelsen i høring

Ejere af aftalearealer

- Birger Jensen, Søbylundvej 10, 7400 Herning, CVR 66573052
- Jens Uth, Skovbjergvej 6, 7400 Herning, CVR 19142086
- Karsten Jensen, Mellemlundvej 17, 7400 Herning, CVR 17494333

Naboer

- Lydia Nicolajsen, Mellemlundvej 18, 7400 Herning,
- Lone Diane og Mogens Nicolajsen, Mellemlundvej 18- 19, 7400 Herning,
- Gitte og Ole Jensen, Mellemlundvej 22a, 7400 Herning
- Ellen Holmgaard Vinther og Morten Gedde Kristensen, Mellemlundvej 24, 7400 Herning
- Ina Mette Christensen og Jørn Vestervig Christensen, Klinkhøjvej 11, 7400 Herning
- Jytte og Preben Rasmussen, Voulundgårdvej 11, 7400 Herning
- Tanja og Jacob Guldal Rønn Pedersen, Voulundgårdvej 15, 7400 Herning
- Joel William Stumbaugh, Voulundgårdvej 19, 7400 Herning
- Charlotte Christina Junker Nielsen, Voulundgårdvej 21, 7400 Herning
- Anne-Mette Guld Dyhr, Pogagervej 18, 7480 Vildbjerg (ejer af Voulundgårdvej 21)
- Århus Universitet, Nordre Ringgade 1, 8000 Århus (ejer af Voulundgårdvej 21a, 7400 Herning) CVR 31119103
- Anita og Kristian Mortensen, Voulund Mark 2, 7400 Herning
- Mona og Christian Olsen, Voulund Mark 5, 7400 Herning
- Britta Lone Pilgaard og Egon Christensen, Voulund Mark 7, 7400 Herning
- Jens Jørgen Hansen, St. Nørlundvej 32, 7361 Ejstrupholm (matrikelnabo), CVR 75798210

Nedenstående er orienteret om meddelelse af miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

Ansøger

- Avlscenter Kollund A/S, v/ Gunnar Vestergaard, Okkelsvej 15, 7400 Herning. E-mail: avlkoll@post12.tele.dk

Naboer og andre væsentlige interessenter

Ejere af aftalearealer

- Birger Jensen, Søbylundvej 10, 7400 Herning, CVR 66573052
- Jens Uth, Skovbjergvej 6, 7400 Herning, CVR 19142086
- Karsten Jensen, Mellemlundvej 17, 7400 Herning, CVR 17494333
- Anita og Kristian Mortensen, Voulund Mark 2, 7400 Herning (nabo)
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@ae.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Foreningen af brederejere ved Gødstrup Sø. E-mail: bestyrelsen@goedstrupsoe.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning/ Heidi Wentzlau, E-mail: hbw@sraad.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk
- Herning Bioenergi A/S, Rosmosevej 4, 7400 Herning, mail@bigadan.dk

Herning Kommunes miljøtekniske beskrivelse og samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger, Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at husdyrbruget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og den daglige drift, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune tillæg nr. 2 til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til tillæg nr. 2 har været i høring i 3 uger fra den 20. december 2016 til den 15. januar 2016.

Der er indkommet en bemærkning i høringsfasen.

Af bemærkningen fremgår det at man på Voulund Mark 2, 7400 Herning, siden den sidste udvidelse i 12/13 har oplevet tiltagende lugtgener, når vinden er i syd, så de nogle dage ikke kan have vinduerne åbne eller hænge vasketøj til tørre.

Endvidere oplyser de at de har haft større problemer med grønne alger, så de må sprøjte fliser, terrasser, bygninger og tage to gange årligt mod tidligere én gang. Der anmodes om sikkerhed for at udsugningen mv. er i orden, såfremt der gives tilladelse til yderligere udvidelse.

Herning Kommune svar herpå er følgende:

Det kan oplyses, at Herning Kommune i forbindelse med godkendelsen, har været inde og vurdere på lugt fra bedriften, og ud fra det indsendte materiale overholdes de lovmæssige krav til lugt. Der er i godkendelsen fra 2011 stillet krav til, bedriftens vedligeholdelse af gyllekølingen og ventilationen, og Herning Kommune vurderer, at bedriften, med disse krav opfylder betingelserne til både lugt og ventilation.

Af vilkår 16 i godkendelsen fra 2011, fremgår følgende:

Gyllekølingsanlæg, ventilationsanlæg mm. skal kontrolleres af autoriseret firma 1 gang pr. år således, at det altid kører energimæssigt og miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal kvittering for serviceeftersyn af gyllekølings- og ventilationsanlægget fremvises.

Hvad angår problemer med alger, kan det oplyses, at loven kun foreskriver, at der skal vurderes på ammoniakreduktion til naturområder og ikke til naboer. Der er vurderet på ammoniak til naturområder og også her overholder bedriften gældende betingelser.

Ejers svar på de fremsendte bemærkninger, kan ses på bilag 4.

Aftalearealer

Idet aftalearealerne er beliggende i kystoplande med stigende dyretryk, er der enten allerede lavet tilladelse til disse arealer. Dog vil der sideløbende med dette tillæg blive udarbejdet en § 16 arealgodkendelse til de arealer der er tilknyttet Mellemlundvej 17. De resterende arealer er godkendt til:

Birger Jensen, Søbylundvej 10, 7400 Herning: 74,7 ha er godkendt under adressen, Volundgårdvej 8 i tillæg 1 fra 2011.

Gunnar Vestergaard, Okkelsvej 15, 7400 Herning: 122,7 ha er § 16 godkendt under adressen, Okkelsvej 21 den 21-03-2011.

Jens Uth, Skovbjergvej 6, 7400 Herning: 102,5 ha er godkendt under adressen, Mindelundvej 4 fra 15-12-2009.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 – 2024/Naturplaner
- Vandplaner 2015-2012

Biaktiviteter

Gyllekøling

Overskudsvarmen fra gyllekølingen anvendes til opvarmning af smågrisehuler, i det omfang det er muligt.

Gyllekølingsanlægget er derfor alene knyttet til husdyrdriften, og Herning Kommune har tidligere vurderet, at etablering af gyllekøling ikke i sig selv er godkendelsespligtig efter Miljøbeskyttelsesloven.

Ejendommens beliggenhed ift. omgivelserne

Der sker ingen bygningsmæssig ændringer ved meddelelse af dette tillæg.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E^{15} pr. m^3 luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E^{15} pr. m^3 luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Tabel 1, lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	1.206,59	2.317,81
Samlet bebyggelse	924,86	2.284,23
Enkelt bolig	488,09	755,78

Oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Da der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone, er der ikke nogen kumulativ effekt.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 1.141,30 meter. (Konsekvensområde = $1,6 * (Q)^{0,6}$, hvor Q = lugtemissionen [LE/s] = 56.946,72 LE/s). Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

De 2 eksisterende gylletanke, der ligger inden for 300 meter til nærmest nabo, (som også ejes af Gunner Vestergaard), er forsynet med fast overdækning i form af teltdug. Der er ikke lavet lugtberegninger, da gyllebeholdere er omfattet af de generelle afstandsregler. Overdækningen reducerer ammoniakemissionen, men forventes også at nedsætte lugtemissionen fra beholderne. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra gyllebeholderne. Dette vil være særlig markant i forbindelse med at gyllebeholderne fyldes, eller når der omrøres i forbindelse med udbringning. Sæsonarbejde udenfor disse tider kan dog forekomme i koncentrerede perioder, men skal søges begrænset.

Der sker ingen bygningsmæssige eller lagermæssige nyetableringer.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Alle tyoer beboelse ligger udenfor geneafstanden, så udvidelsen af husdyrbruget vil ikke medføre væsentligt øgede lugtgener. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet på vil opleve øget lugt, idet lugtgeneafstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Støj, støv, skadedyr, lys, affald, kemikalier, håndtering af gylle og brændstof.

Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere godkendte inden for ovenstående områder.

Transport

Ejendommen har tilkørselsforhold direkte til vej.

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, vil der ske en stigning i antallet af transporter. Antallet af transporter vil i ansøgt drift være på ca. 1.177 transporter om året.

De typer af transporter, der i antal vægter mest efter udvidelsen af dyreholdet, er

- 260 transporter i forbindelse med levering af dyr
- 530 transporter med husdyrgødning

I nedenstående tabel ses hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for antallet transporter til og fra ejendommen.

Tabel 2, oversigt over antal transporter pr år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Fodermidler	100	100
Korn	100	100
Transport af husdyr til og fra ejendommen	260	260
Diesel	5	10

DAKA	125	125
Affald	12	52
Transport af gylle fra gyllebeholder til udbringningsarealer	300	530
I alt	802	1.177

I den fremtidige produktion øges antallet af transporter fra cirka 802 til 1.177 transporter årligt. Det er primært antallet af gylletransporter der øges.

Der henstilles til, at al transport skal foregå indenfor almindelig arbejdstid for at mindske gener. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Herning Kommune vurderer, at på trods af den store stigning i antallet af gylletransporter, vil det ikke give store væsentlige gener for naboer, da udkørselsforholdene ligger væk fra nærmeste nabo.

Påvirkning af jord

Håndtering og opbevaring af gylle

Der sker ingen ændringer i opbevaringen og håndteringen af gylle.

Herning Kommune vurderer derfor, at belastningen er tilstrækkeligt vurderet i miljøgodkendelsen fra 15. april 2011.

Opbevaringskapaciteten

Den årlige produktion af gylle i ansøgt drift er på cirka 15.885 m³. jf. Konsulenterklæring, se bilag 3. Denne beregning er inklusiv drikkevandsspild, regnvand og rengøringsvand, som ledes til gyllebeholdere. Opbevaringskapaciteten af gylle mm. på ejendommen er efter udvidelsen på 10,33 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Tabel 3, oversigt over opbevaringskapacitet

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllebeholder 1 med teltdug	1992	31-05-2012	3020	22
Gyllebeholder 2, med teltdug	1992	31-05-2012	3020	22
Gyllebeholder 3	1992	31-05-2012	3020	22
Gyllebeholder 4	1999	23-05-2008	3020	22
Voulundgårdvej 17			1600	12
I alt			13.680	100

12 % af husdyrgyllen opbevares på Voulundgårdevej 17, 7400 Herning. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at der kun kan opbevares 88 % på ejendommen.

Tabel 4, Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE – svin og andre dyr
Svinegylle	62.604,24	16.396,29	677,80

Fraført til Okkelsvej 15, Herning, CVR:25221710	28.797,21	7.542,10	311,78
Fraført til Søbylundvej 10, Herning, CVR:66573052	9.653,87	2.528,39	104,52
Fraført til Skovbjergvej 6, Herning, CVR:19142086	13.254,22	3.471,33	143,5
Fraført til Mellemlundvej 17, Herning, CVR:17494333	10.898,94	2.854,47	118
I alt			677,80

Mellemlundvej 17, Herning har pt. som den eneste af ovenstående adresser, ingen godkendelse til arealerne. Der er i forbindelse med udarbejdelsen af dette tillæg ved at blive lavet en tilladelse til arealerne på Mellemlundvej 17. Det er en betingelse for at gødningen på afsættes til disse arealer.

Herning Kommune har stillet vilkår til udbringning af kg N/ha/år og kg P/ha/år, jævnfør ovenstående oplyste mængde husdyrgødning.

Zink

Alle smågrise er i Toklimastald til de overgår som slagtesvin ved 25 kg. Ejendommen drives som et avlscenter, med henblik på videresalg. Der kan være behov for anvendelse af medicinsk zink på ejendommen, til behandling af diarre hos smågrisene.

En del af husdyrgødningen afsættes via gylleaftaler, og derved blandes gødningen med andet husdyrgødning.

Smågrisegyllen udgør ikke 40 % af den samlede husdyrgødningen (udgør 13 % af den samlede mængde husdyrgødning fra bedriften).

Smågrisegyllen opbevares ikke særskilt og er derfor ikke omfattet af kravet til 3 års udbringning.

Herning Kommune vurderer derfor, at der stilles vilkår i §16 godkendelsen til Mellemlundvej 17. om at der alene må modtages blandedt svinegylle – således må smågrisegyllen ikke udgør en andel over 40 % af husdyrgødningen. Alle arealer med JBT 4 eller derunder skal kontinuert kalkes til reaktionstal (rt) på mellem 5,8-6,2.

Påvirkning af natur

Samlet deposition siden 2007

For at vurdere om den samlede merdeposition, fra nudriften 1. januar 2007 til og med den ansøgte udvidelse i denne godkendelse, har en negativ virkning på nærliggende naturområder, er der lavet beregninger på to områder, som Herning kommune har foruddefineret. Der er i beregningerne taget udgangspunkt i ansøgningskema nr. 93679, hvor nudriften er ændret til produktionen pr. 1. januar 2007 og den ansøgte produktion, som den ser ud i denne godkendelse, er ansøgt drift.

Nærmeste § 3 hede er beliggende ca. 700 meter nordvest for anlægget.

Der er i ansøgning nr. 93679 beregnet en merdeposition på 0,2 kg N/ år og en totaldeposition på 0,6 til nærmeste § 3 hede.

Herning Kommune vurderer, at da der ikke sker en merbelastning, som overskrider det generelle beskyttelsesniveau på 1,0 kg /ha/år, så har udvidelsen af dyreholdet ingen væsentlig betydning for den omgivende natur.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen (30 % reduktion på udvidelsen i forhold til referencestaldsystem). Da udvidelsen er ansøgt efter 10. april 2011, skal projektet overholde et krav om 30 % reduktion af den del af ammoniakfordampning fra stald og lager, der stammer fra den del af dyreholdet, der udvides.

Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 2.228,79 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 9.047,31 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 103,42 kg N/år ud over det, der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Herning Kommune vurderer, at med udvidelsen af dyreholdet i eksisterende byggeri overholder staldanlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Natura 2000-områder

Naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁶- og Fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Definition af kategori 1, 2 og 3 natur

Kategori-1 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, indenfor Natura 2000
- Heder, større end 10 ha samt
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-2 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, udenfor for de internationale naturbeskyttelsesområder
- Højmoser og Lobeliesøer, uanset størrelse
- Heder, større end 10 ha
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-3 natur:

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1- eller kategori 2-natur: hede, mose og / eller overdrev (omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3), samt ammoniakfølsom skov.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori 1, 2 og 3 natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter maksimal totaldeposition eller merdeposition af ammoniak på de ammoniakfølsomme naturområder⁷.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1- og kategori 2-natur omfatter en 10 meter forbudszone samt krav til den maksimale tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan, efter en konkret vurdering, være et krav om en maksimal merdeposition.

Kategori 1 natur

Staldanlægget er beliggende omkring ca. 1 km nordvest for nærmeste kategori-1 natur, Harrild Hede.

Harrild Hede Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage

Harrild Hede er udpeget som Natura 2000 nr. N75 og EF-habitatområde H64 Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage. Harrild Hede ligger cirka 1 km sydøst for husdyrbruget.

Natura 2000-området er på 2.349 ha. Langt det meste af området er ejet af staten og ligger i Ikast-Brande Kommune. En mindre del af området ligger i Herning Kommune. Det store område er et naturligt næringsfattigt naturområde med oprindelig natur i form af højmoser, indlandsklitter, småsøer, nedskårne kløfter med vandløb, hængesæk og tørvelavninger i vekselvirkning med kulturlandskabs-elementer som tørre og våde heder, tørveskær med hængesæk, rigkær m.v. Store arealer henligger som tørre heder og vidner om kulturhistorien på stedet.

⁶ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder

⁷ Kategori 1-, 2- og 3-natur.

Den overordnede målsætning for området er, at området i sin helhed fremstår som et sammenhængende, varieret naturområde, der er præget af store hedeblader med indlandsklitformationer og bakkeøer på Harrild Hede og i Nørlund Plantage. Ligeledes er ådale- og bækkekløfterne landskabs-elementer, der rummer værdifulde, lysåbne, næringsfattige sure moser med veludviklet hængesæk og tørvelavn timer. Området udgør et stort, sammenhængende naturområde med vægt på lysåbne, næringsfattige naturtyper. I tillæg til at sikre naturtyper og arter gunstig bevaringsstatus, er der fokus på at modvirke fragmentering gennem at øge areal andelen af fragmenterede naturtyper.

Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af:

Nr.	naturtype	Nr.	naturtype
2320	Revling-indlandsklit	5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
2330	Græs-indlandsklit	6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden	7110	Højmose
3160	Brunvandede søer og vandhuller	7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet i flydende vand
3260	Vandløb med vandplanter	7150	Tørvelavning
4010	Våde dværgbuskesamfund med klokkelyg	7230	Riggær
4030	Tørre dværgbuskesamfund (heder)		
Derudover findes følgende dyrearter på lokaliteten			
1096	Bæklampret (Lampetra planeri)	1355	Odder (Lutra lutra)

Harrild Hede er A-målsat i Herning Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte naturområder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. Baggrundsbelastningen for området er på 14-15 kg N/ha/år.

Intet af harmoniarealet er beliggende mindre end 100 meter fra eller indenfor et Natura-2000 område. Dermed er der ingen væsentlig tab af ammoniak fra udbringning af husdyrgødning fra harmoniarealet til Natura-2000 området.

Kumulationsmodellen (kategori 1 natur)

Hvis opgørelsen af antal husdyrbrug i nærheden⁸ af kategori 1-natur viser, at:

- Der ikke er andre husdyrbrug, ud over det ansøgte, i nærheden, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,7 kg/ha/år.
- Der er 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,4 kg/ha/år.
- Der er mere end 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,2 kg/ha/år.

Opgørelsen af, hvor mange husdyrbrug, der, ud over det ansøgte, ligger i nærheden af kategori 1-natur foretages således:

- Antal husdyrbrug over 15 DE⁹ inden for 200 meter +
- Antal husdyrbrug over 45 DE inden for 200-300 meter +
- Antal husdyrbrug over 75 DE inden for 300-500 meter +
- Antal husdyrbrug over 150 DE inden for 500-1000 meter +
- Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha ud over de 1.000 meter.

Der ligger ingen husdyrbrug over 500 DE i nærheden, som kan påvirke kategori-1 natur, så der er ingen kumulation med andre husdyrbrug.

Herning Kommune vurderer, grundet den store afstand fra husdyrbruget til Natura 2000 Området, at udvidelsen af svineproduktionen ikke vil have nogen væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Kategori 2- og 3-natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori-2 og -3 natur

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen, på baggrund af en konkret vurdering, kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, hvis kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse.

Som udgangspunkt skal det ikke undersøges på naturarealer, der

- Ligger længere væk end 1.000 m¹⁰
- Tilføres mindre end 1 kg som følge af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring.

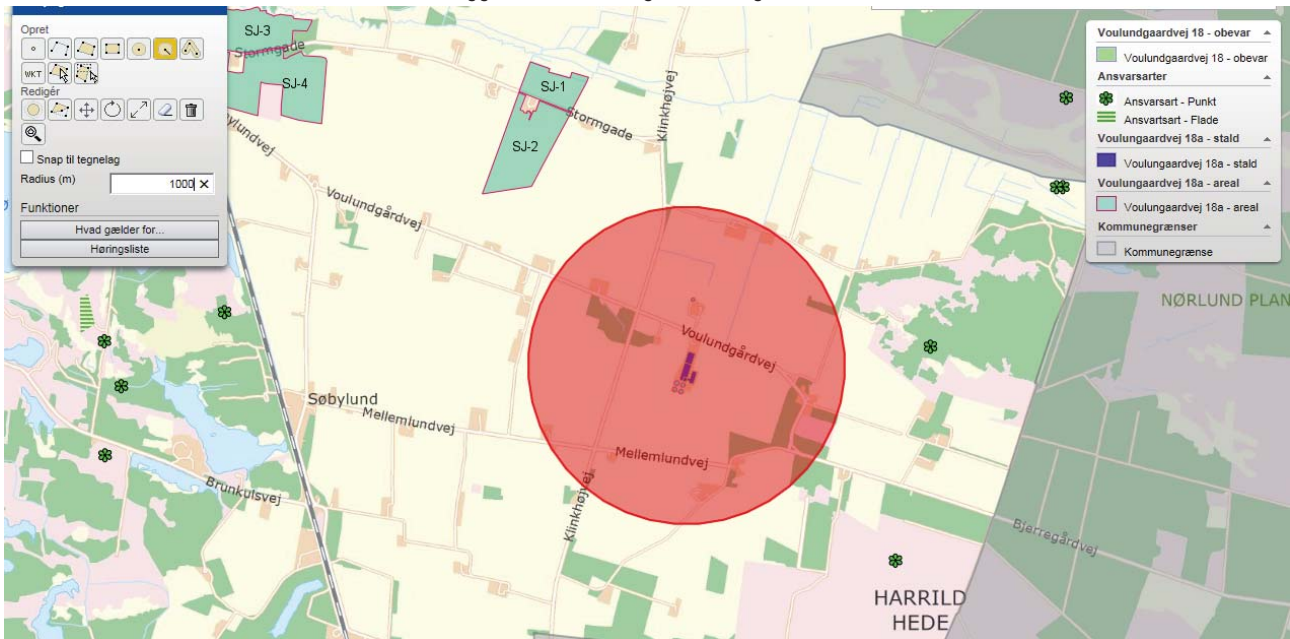
Nærmeste kategori 2 natur (hede) er beliggende omkring 2,8 vest for staldanlægget. Nærmeste kategori 3 natur (§ 3 hede) er beliggende omkring 730 meter øst for staldanlægget.

⁸ Kumulationsmodellens afstande for husdyrbrug i nærheden måles ud fra det til naturområdets nærmeste punkt på det staldanlæg, der ligger tættest på naturområdet.

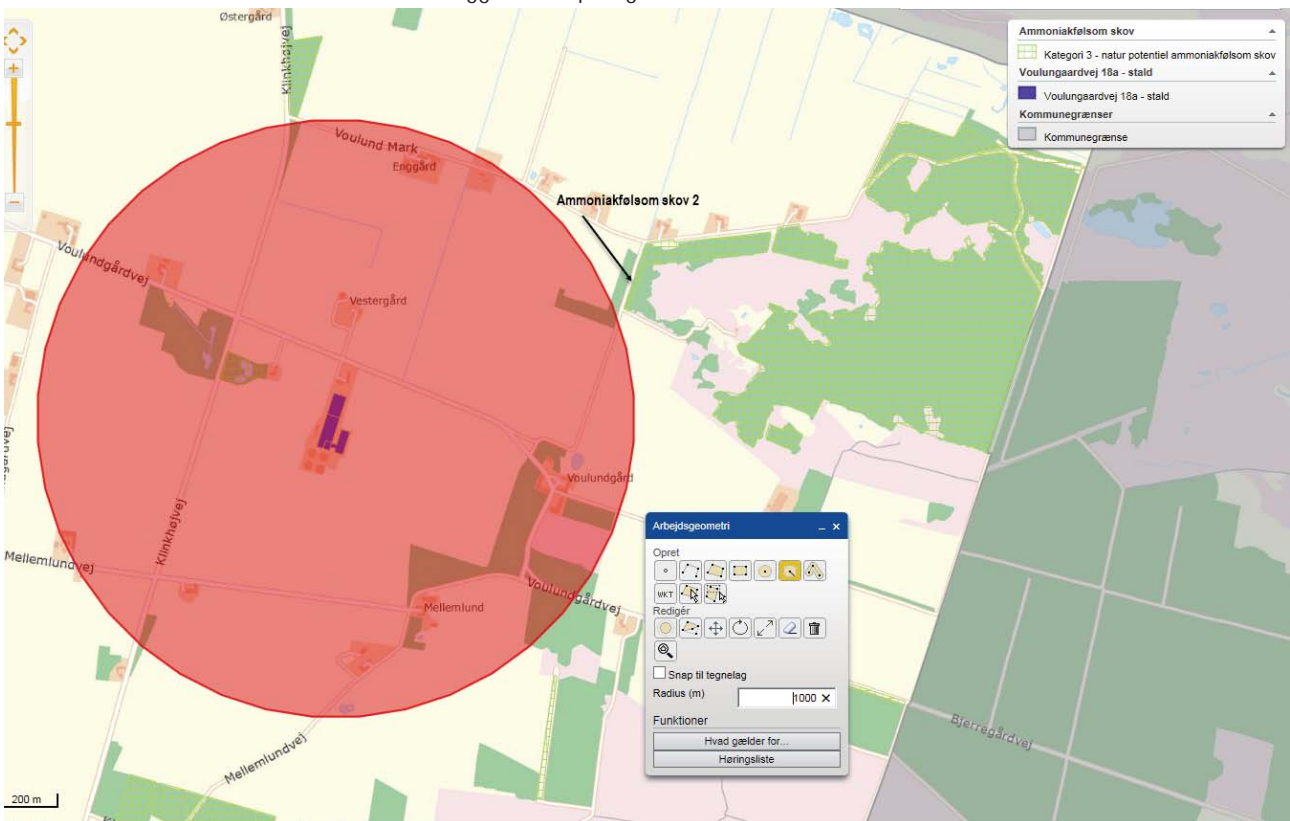
⁹ Ved pelsdyr-farme skal antal DE ganges med en faktor 5. Ved slagtekyllinge-produktioner skal antal DE ganges med en faktor 3.

¹⁰ 1 kg-grænsen fører i de fleste tilfælde til, at det kun er naturarealer inden for 1.000 m fra staldanlægget, der er relevant ved vurderingen.

Inden for en radius af 1.000 meter fra staldanlægget er der ikke registreret nogle ansvarsarter.

Inden for en radius af 1.000 meter fra staldanlægget er der pt. ingen ammoniak følsomme skove.

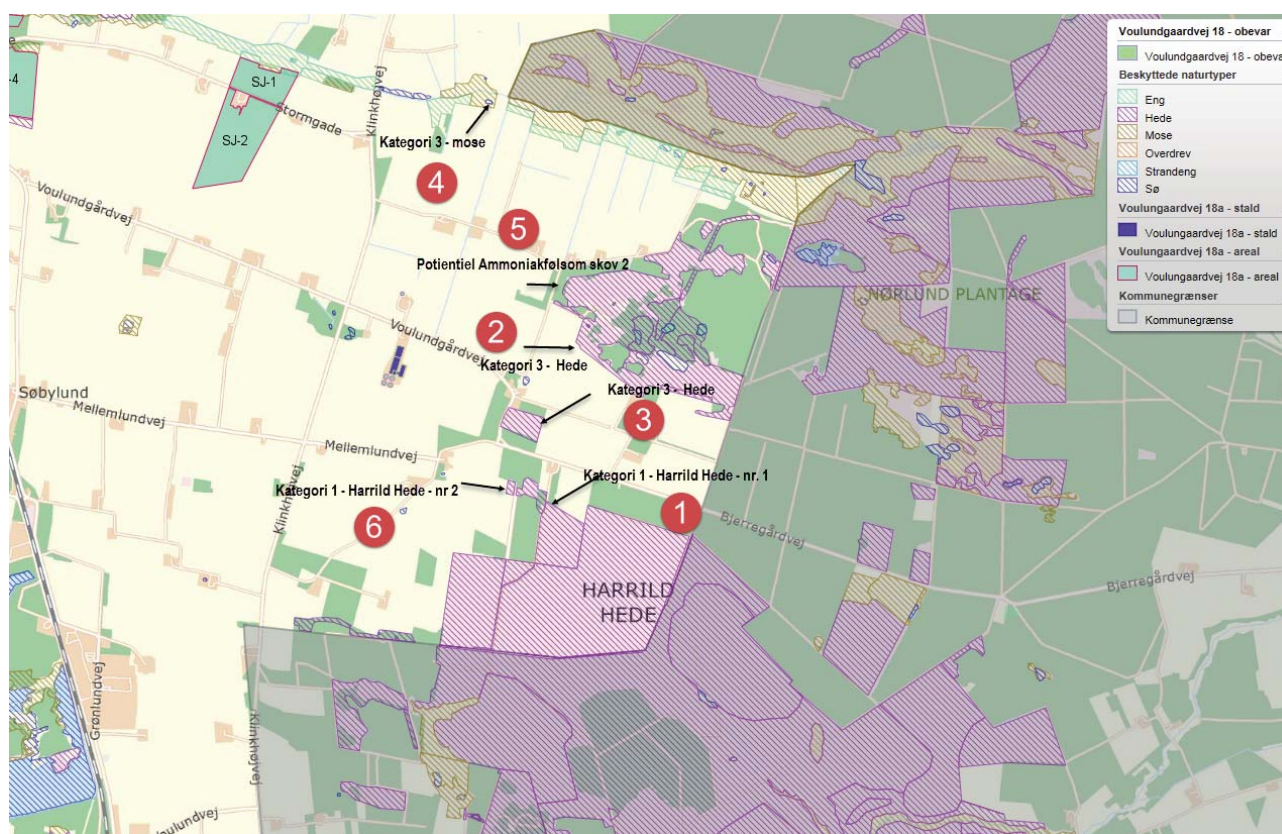

Depositionsberegningen til naturområderne indenfor 1.000 meter af staldanlægget fremgår af tabellen og i ansøgningsskema 88123, version 1.

Punkt	Naturtype	Afstand til stald / lager	Merbelastning (kg/ha.)	Totaldeposition
1	Harrild Hede nr. 1 – Kategori 1	Ca. 1000 meter	0,0 kg/ha.	0,1 kg/ha.
2	§ 3 Hede – Kategori 3	736 meter	0,2 kg/ha.	0,6 kg/ha.
3	§ 3 Hede – Kategori 3	Ca. 1000 meter	0,2 kg/ha.	0,7 kg/ha.
4	§ 3 mose – Kategori 3	1,7 km	0,0 kg/ha.	0,1 kg/ha.
5	Potentiel ammoniakfølsom skov 2	Ca. 1000 meter	0,1 kg/ha.	0,4 kg/ha.
6	Harrild Hede nr. 1 – Kategori 1	950 meter	0,0 kg/ha.	0,1 kg/ha.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af N-depositionen i de omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle.

Samlet vurderer Herning Kommune, at naturområderne beskyttet af § 3 og § 7 ikke påvirkes væsentligt ved udvidelsen.

Samlet vurdering: ammoniakbelastning af naturområder

Herning Kommune vurderer, at oplysninger om ruhed, kildehøjder og kumulation, er korrekte.

Herning Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniak meremissionen, under hensyn til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og §3 natur.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-plantearter

Af EF-habitatdirektivets¹¹ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter og ansvarsarter observeret i Herning Kommune på nuværende tidspunkt gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Odder og padder forekommer mange steder i Herning Kommune og har en gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fourager langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Padderne yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Grøn mosaikguldsmed er i Herning Kommune observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg, samt i Knudmosen ved Herning City. I sin cyklus er arten afhængig af planten Krebseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved krebseklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølle-guldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes nationale ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølle-guldsmeds levesteder. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gyllebeholdere/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølle-guldsmed.

Der er ingen aktuelle registreringer af beskyttede plante og dyrearter, herunder ansvarsarter, inden for 1.000 meter af anlægget.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er registreret beskyttede plante- og dyrearter i nærheden af staldanlægget.

Det er derved sikret, at projektet ikke væsentligt vil

- 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- 2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

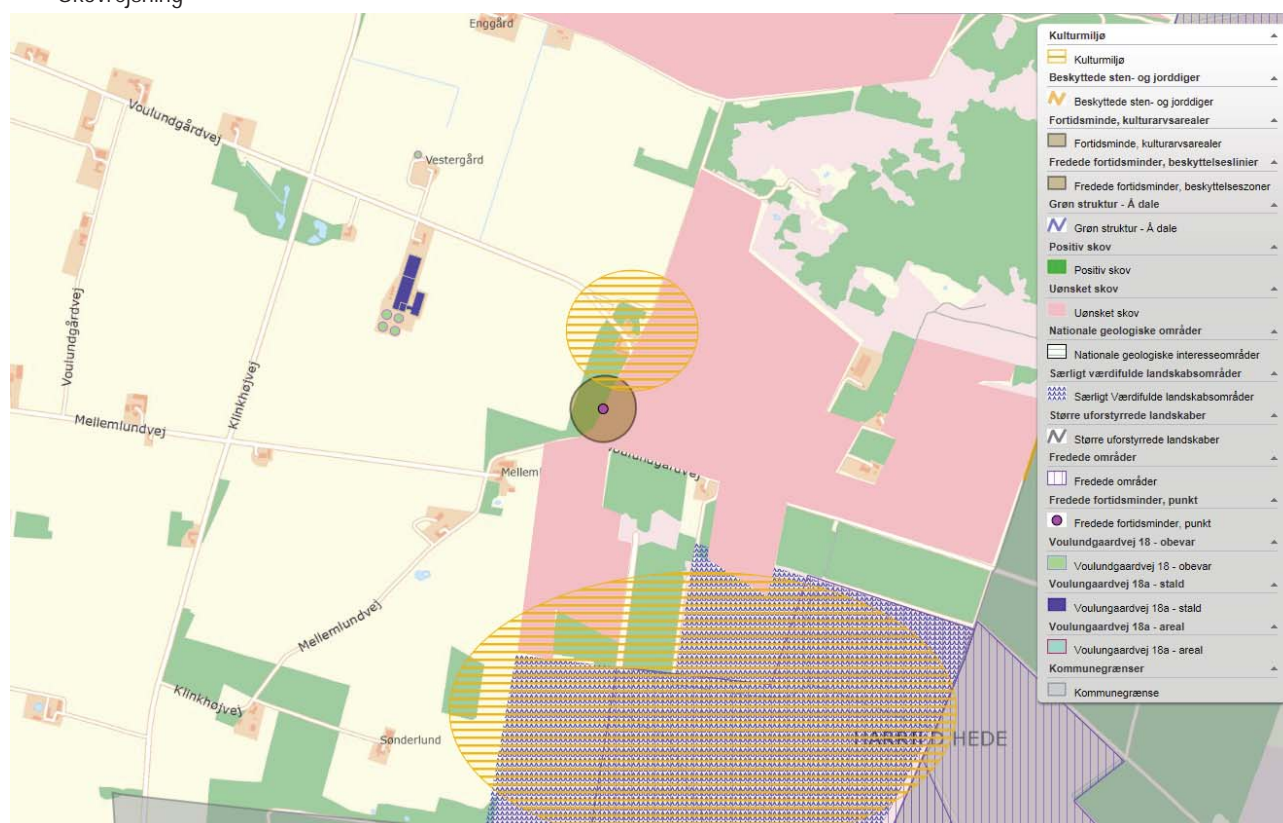
¹¹ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer).

I nedenstående afsnit vil anlæggets og udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegninger af kulturmiljø, fredninger mm., der er registreret i området.

Staldanlægget

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsgdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Landskabelige interesseområder
- Geologiske interesseområder
- Fortidsminder eller
- Skovrejsning

Gennemgang af BAT for Voulundgårdvej 18, 7400 Herning

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for Voulundgårdvej 18, 7400 Herning blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold § 12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

1. Fodringsstrategier
2. Staldsystemer
3. Forbrug af vand og energi
4. Opbevaring af husdyrgødning
5. Udbringning af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Foder

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor foder:

- **Faseforing**
  - At dyrene fodres med næringsstofftilpassede blandinger, der er afstemt efter vækstperiode.
  - Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.
- **Reduceret råprotein (slagtesvin)**
- **Fytase**
- **Benzoesyre**

BAT på fosfor i forhold til de vejledende emissionsgrænseværdier

BAT på fosfor beregnes som udgangspunkt ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier udarbejdet af Miljøstyrelsen (maj 2011), men der er dog jævnfør Miljøstyrelsen (2015)¹² justeret på BAT-grænserne for fosfor sidenhen.

Miljøstyrelsen skriver:

" DE-omregningsfaktorerne for svin blev ændret pr. 1. august 2014, således at antal svin pr. DE er øget, både for søer, smågrise og slagtesvin. De ændrede omregningsfaktorer for DE har betydning for beregningen af BAT-emissionsgrænseværdierne for fosfor, fordi de er fastlagt som et antal kg P pr. DE. Da der ikke er tale om en ændret vurdering af effekten eller tilgængeligheden af de miljøteknologier, som BAT-emissionsgrænseværdierne er fastlagt ud fra, har Miljøstyrelsen justeret emissionsgrænseværdierne til de ændrede DE-omregningsfaktorer."

Herning Kommune har beregnet Bat-niveauet for fosforemissionen ud fra de justerede emissionsgrænseværdier.

Ansøgers tiltag:

- Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem vækstperioden.
- Der tilsættes enzymer til de foderblandinger, hvor det er relevant. Enzymer forbedre grisenes foderudnyttelse og begrænser herved næringsstofudledningen,
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Opformeringsbesætninger laver ikke E-kontrol på deres dyr. Det er derfor ikke muligt at dokumentere besætningens foderforbrug på samme vilkår som i en produktionsbesætning. Bedste alternativ til fastholdelse af BAT er derfor at stille krav til gram fosfor pr. FE i foderblandingerne.

Beregning af BAT-niveau med foderkorrektion:

For opformeringsbesætninger har Miljøstyrelsen udarbejdet et notat¹³ med vejledning omkring BAT:

BAT-krav (vægtinterval) = $5,45 - ((\text{Ind.vægt} + \text{udg.vægt})/2 - 18,9) \times 0,01577$

Fosforforbruget vil samlet set være større for opformeringsbesætninger med salg af polte, end det vil være for en alm. slagtesvinebesætning.

Dette skyldes at behovet for fosfor er størst hos de mindre grise. Miljøstyrelsen har på baggrund af dette fået beregnet nye BAT-krav til det maksimale fosforindhold i foder til polte med forskellige ind- og afgangsvægte.

Ansøger har valgt ikke at foderkorrigerer på søerne, men at polte og smågrisene korrigeres med krav om maksimale fosforindhold pr FE (foder-enhed).

For at kunne overholde BAT-kravet for fosforemission fra anlægget, skal fosforindholdet i slagtesvinefoderet/polte (25-110 kg) være på max 4,7 g P/FEsv.

For at kunne overholde BAT-kravet for fosforemission fra anlægget skalt fosforindholdet til smågrisene (7,3-25 kg) være på max 5,5 g P/FEsv.

Den faktiske fosforproduktion fra dyreholdet er med den valgte foderkorrektion beregnet til 16.396,29 kg P.

Herning Kommune vurderer at med ovenstående tiltag vil anlæggets emissionsgrænseværdi for fosfor overholdes.

Herning Kommune vurderer samlet, at ansøger lever op til BAT indenfor fodring af besætningen.

¹² SE WIKI-vejledningen på miljøstyrelsens hjemmeside under bat-grænse for fosfor for svin

¹³ BAT på fosfor i opformeringsbesætninger, Miljø- og Fødevarerministeriet, Miljøstyrelsen. J. nr. MST-1240-00131 fra den 2. september 2015

BAT – Staldindretning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

BAT Staldsystem

- Ammoniakemissionen skal leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier

Tabel 5 Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier i forhold til faktiske ammoniaktab.

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	9047,31 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	9387,22 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse af BAT:	-339,91 kgN/år

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 9047,31 kg. N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 9387,22 kg. N / år.

Hovedparten af ejendommens stipladser er etableret med delvis fast bund. Farestalde er indrettet med delvist spaltegulv der er BAT-teknologi for gulvtyper med BAT-byggeblad 106.02-51. Klimastalden er indrettet med delvist fast gulv, der er BAT-teknologi for gulvtype i smågrisestalde med BAT-byggeblad 106.03-52. Løbe-drægtighedspladser er etableret med delvis fast bund. En mindre del løbepladser dog med fuldspaltegulv. Poltestalden er etableret med drænet bund

Der er etableret gyllekølingsanlæg i drægtighedsstalden. Gyllekølingsanlægget kører i gyllekummerne, som udgør 1049 m². Der ændres ikke på vilkårene i forhold til tillæg nr. 1 fra 19. april 2012.

Herning kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri.

BAT – Forbrug af vand og energi

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor vand:

- At der anvendes koldt vand til vask.
- At der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild.

Ansøger er tilsluttet vandværk, hvilket betyder at vandforbruget registreres. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med den daglige drift, herunder bl.a. vask og rengøring, forbrug til dyr osv. Vand fra markboring bruges udelukkende til markvanding.

Tabel 6, det forventede vandforbrug opgjort i normal tør og efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt vandforbrug	Nudrift m ³	Ansøgt m ³
Drift	12.420 m ³	16.155 m ³
Markvandingsboringer	178.000 m ³	178.000 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

- Der anvendes drikkepipler der er placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.
- Inden vask af stalde sættes stalden i blød i koldt vand, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere.
- Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende

- Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet så snart det opdages. Forekommer der et unaturligt højt vandforbrug, vil det blive opdaget eftersom alle data i produktionen gennemgås jævnligt.

Det fremgår af tabellen, at vandforbruget på ejendommen forventes at stige med ca. 30 % i ansøgt drift. Det forøgede vandforbrug i staldanlægget afspejler det forøgede behov for drikkevand hos de ekstra dyr samt forbrug af vand til hyppigere vask af staldsektioner mm.

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til vandbesparelse indenfor vask og drikkevandsspild samt daglige tilsyn af vandinstallationer er fyldestgørende. Se endvidere afsnit om BAT i forhold til vand- og energiforbrug.

Herning Kommune vurderer, at ejendommen lever op til ovennævnte hvilket er BAT. Der er derfor ikke fastsat yderligere vilkår omkring energireducerende tiltag på ejendommen.

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor Energi:

- Sikre at ventilationen kun starter op efter behov, eks. ved anvendelse af undertryksventilation, frekvensstyrede ventilatorer.
- At der anvendes lavenergilysstofrør / sparepærer i staldbygningerne og andre steder.
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov.
- Udendørsbelysningen er begrænset af bevægelsessensor.
- Hvis muligt, at opvarmning af staldanlægget samt medarbejderfaciliteter m.m. sker via overskudsvarmen/varmegenindvindning mm.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan ansøger hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan der erfaringsmæssigt opnå besparelser op mod 5-10 % af årsforbruget. Udover ovennævnte anbefaler Herning Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyring på husdyrbruget. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning.

Det forventede energiforbrug efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Tabel 7, oversigt over energiforbrug på ejendommen

Årligt forbrug	Nudrift	Ansøgt
Diesel olie	93.850 liter	93.850 liter
Elforbrug	239,300 Kwh	510.000 kwh

Forbruget af fyringsolie forventes identisk med godkendelsen fra 2011 på 18.980 liter – men dette afhænger af mængden af overskudsvarmen fra gyllekølingen.

Belysning

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Der forefindes lamper ved indgangspartier til stalde, mand-skabsrum og lade. Disse lamper er timerstyrede og der vil derfor ikke være unødigt belysning af staldene om natten.

Herning Kommune vurderer, at belysningen ikke er generende for naboer eller trafikanter, da de er placeret helt oppe ved staldene, og der er langt til naboer.

Varmegenanvendelse m.v.

Overskudsvarmen fra gyllekøling i drægtighedsstalden, genanvendes til opvarmning af smågrisehuler i det omfang det er muligt. Der er indsat en varmepumpe der er tilsluttet hele året med en beregnet årereduktion på 28,5 %

Energibesparende foranstaltninger

- Overskudsvarme fra gyllekøling benyttes til opvarmning af smågrisehuler
  - Der anvendes for så vidt muligt lavenergi lysstofrør i de forskellige staldefsnit. Lyset i stalderne vil være tændt efter behov. Der vil være lys i stalderne ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret, og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere indenfor kl 6-22.
  - Efter hver vask i stalderne vil ventilatorerne blive rengjort, så modstanden mindskes så meget som muligt
  - Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget
  - Ventilationen vil være styret af temperatur, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i stalderne og elforbruget.

Herning Kommune vurderer, at energiforbruget på ejendommen stiger primært på grund af at normatallene har pr. dyr er steget. For at holde energiforbruget nede har ansøger blandt andet valgt styring af lys i stalden, meget lav natbelysning, Det vurderes til at være BAT.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor opbevaring af husdyrgødning:

- At gyllen opbevares i beholdere, der er monteret med fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, eller naturlig udtørringsskorpe.
- At sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde (minimum 9 måneder).
- At gyllen opbevares i stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- At lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderne ved f.eks. tilførsel på marken.
- At der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderne.
- At gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- At der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderne.
- At gyllen suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg.

Faktisk beskrivelse:

To af ejendommens eksisterende gyllebeholdere er overdækket jf. vilkår 10¹⁴ i besætningens §12 godkendelse af 15. april 2011. Dette reducerer fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Således reduceres også regnvandsbidraget til lagertanken og antallet af transporter med husdyrgødning reduceres. Der henvises til Landbrugets Byggeblad; Teltoverdækning, beholdere, 103.04-29.

Resterende gylletanke har ingen faste overdækninger. Disse vedligeholdes med flydelag og tilses jf. logbogen. Flydelaget vedligeholdes ved tilsætning af halm. Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.

Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn. Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kon-

¹⁴ Det er vilkår 10 under afsnittet "Ammoniakreducerende miljøteknologi" i Gældende §12 af 15. april 2011.

trolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.

Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af gylle på ejendommen efter udvidelsen er på 10,33 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at ansøger overholder BAT i forhold til opbevaring af gylle jævnfør de nævnte tiltag på ejendommen. Endvidere er opbevaringskapaciteten overholdt, hvilket også er BAT. Samlet overholder ansøger BAT ved opbevaring af husdyrgødning.

BAT – Udbringning af husdyrgødning

Alt gødning fra ejendommen udspredes via gylleaftaler, på allerede § 16 godkendte arealer.

Bedrift	Antal ha	DE
Birger Jensen, Søbylundvej 10, 7400 Herning (Arealerne er godkendt under adressen, Volundgårdvej 8 i tillæg 1 fra 2011)	74,7 ha	104,52 DE
Gunnar Vestergaard, Okkelsvej 15, 7400 Herning (Arealerne er § 16 godkendt under adressen, Okkelsvej 21 den 21-03-2011)	122,7ha	311,78 DE
Jens Uth, Skovbjergvej 6, 7400 Herning (Arealerne er godkendt under adressen, Mindelundvej 4 fra 15-12-2009)	102,5 ha	143,50 DE
Karsten Jensen, Mellemlundvej 17, 7400 Herning (Arealerne bliver §16 godkendt sideløbende med dette tillæg)	238,69 ha	118,00 DE
Samlet		677,80 DE

Fravalgte BAT-virkemidler

Den vejledende emissionsgrænsseværdi på ejendommen Voulundgårdvej 18A er beregnet til 9.387,22 kg N/år. Den reelle ammoniakemission på ejendommen er 9.047,31 kg N/år i ansøgt drift. Dermed overholder Avlscenter Kollund A/S's bedrift det beregnede BAT-niveau.

Samlet vurdering af BAT

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænsseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt, indenfor de muligheder der foreligger for en opformeringsbesætning.

For at opnå dette, er der i dette tillæg gjort en særlig indsats for BAT på staldindretning, foderkorrektion. Ansøger har derudover overdækket på 2 af gyllebeholderne, begge på 3.020 m³.

Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigt over ejendommen, nye bygninger, plansiloer osv.

Bilag 2 (del 1 og 2): Oversigtskort over ejendommen i forhold til udbringningsarealer, byzone, naboer og samlede bebyggelse

Bilag 3: Kapacitetserklæring

Bilag 4: Ejers svar på fremsendte bemærkninger til 2 tillæg til godkendelsen

Bilag 1 – Oversigtsbillede

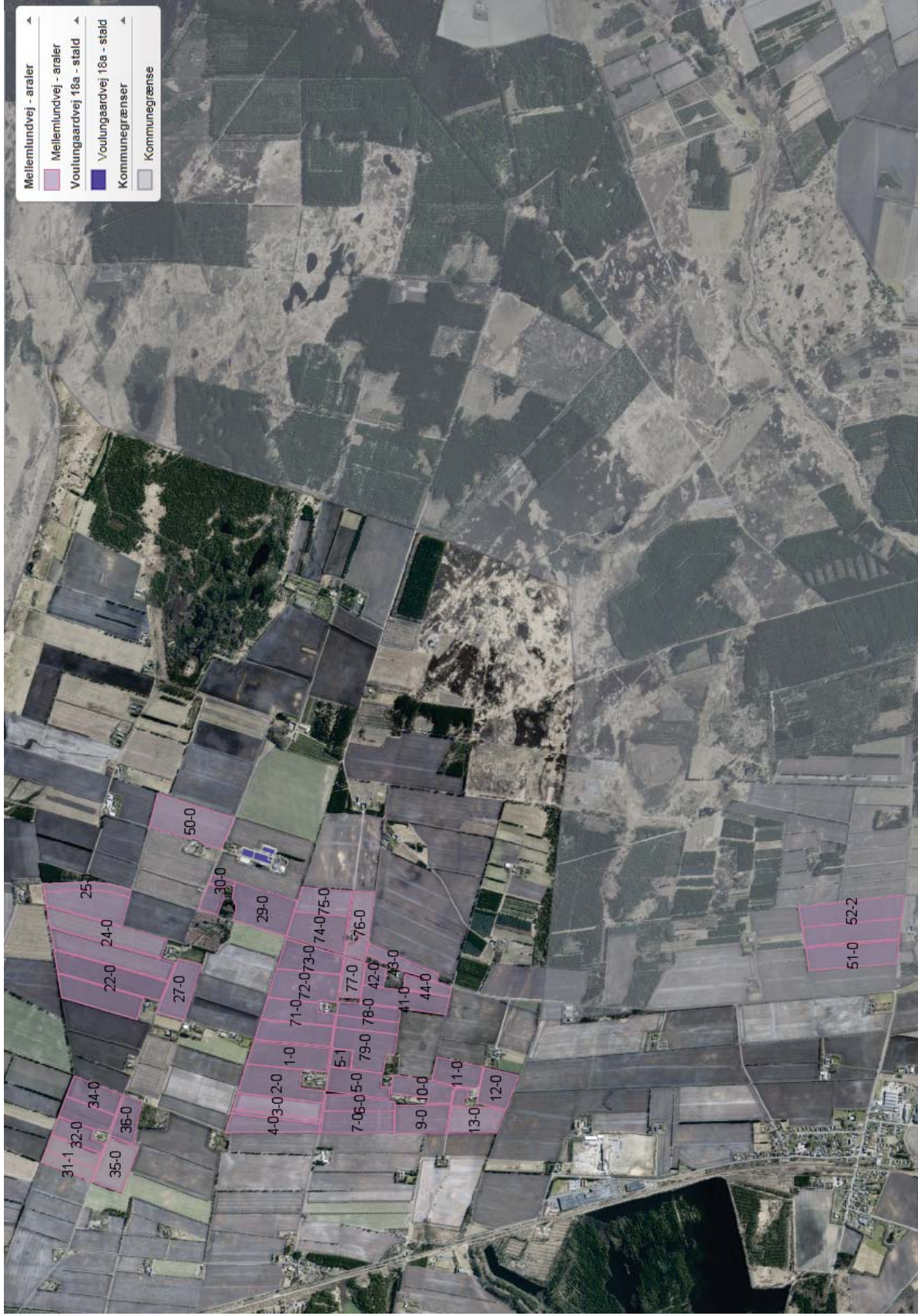
Bilag 2 del 1 – Tidligere godkendte og stadig brugte udbringingsarealer

Bilag 2 del 2 – Nye arealer tilknyttet Mellemlundvej 17 (som bruges efter der er givet en § 16 godkendelse)

Opbevaringsbehov.

SvineRådgivningen

Ejer:	Kollund Øst
Adresse:	Voulundgårdvej 18

	antal	pr. årssø	DE	korrektion	gyllemængde, t	t pr. DE
løbe-dr	850		194,2		3.944	20,3
farestald	850				1.428	
smågrise	25500	30	88,0	0,705	2.608	29,6
slagtesvin	14000		396,6	1,107	7.904	19,9
i alt			678,8		15.885	23,4
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					11.913	

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:	7,3	
smågrise		
ind	ud	korrektion
7,3	25	0,71

slagtesvin		
ind	ud	korrektion
25	110	1,11

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 28-10-09
 DE og vægtkorrektioner senest redigeret november 2014.
 DE beregnet med norm 29,6 grise/årssø.

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Gyllebeholder 1	3020	22
Gyllebeholder 2	3020	22
Gyllebeholder 3	3020	22
Gyllebeholder 4	3020	22
Voulundgårdvej 17	1600	12
		0
		0
Total opbevaringskapacitet	13680	100
Opbevaringskapacitet i mdr.	10,33	

SvineRådgivningen

Herning Kommune
Att. Pernille Kjeldsen

E-mail: hbw@sraad.dk
Tlf: +45 7015 1200
Mobil: +45 3070 4057

Birk Centerpark 24, 7400 Herning
www.svineraadgivningen.dk
CVR: 25399781

Herning, 18. januar 2017

Svar på naboindsigelse vedr. §12 tillæg til ejendommen Voulundgårdvej 18, 7400 Herning v/ Avlscentret Kollund A/S

Herved fremsendes kommentar til naboindsigelse vedr. sagsnr. 09.17.00-P 19-90-16.

Undertegnede skal på vegne af ejer beklage, at naboen Kristian Mortensen oplever gener, der antages at stamme fra produktionen på Voulundgårdvej 18. Det er kendte og velbeskrevne gener, som vi desværre ind imellem oplever i landzone.

Ændringen 2012/13

Lugt ;

Det bør indledningsvis bemærkes, at ejendommen IKKE har udvidet sit husdyrhold i 2012/13. Ejendommen fik i 2012 etableret en stald til løsgående drægtige søer som jf. gældende lovgivning skulle stå færdig inden januar 2013.

Besætningssammensætningen blev i forbindelse med etableringen af den nye stald tilpasset men ikke udvidet, -lidt flere søer blev indsat i besætningen mens man reducerede andelen af polte ganske kraftigt. Således fremgår det af godkendelsen, at den beregnede geneafstand ved ændringen blev reduceret fra 520 m til efterfølgende at udgøre kun 399 m.

Voulund Mark 2 ligger 872 m fra anlægget.

Tabell over lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse.

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Geneafstand (ansøgt drift) (m)	Geneafstand (nuddrift) (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	1035,82	-	-	-	2.300
Samlet bebyggelse	791,22	-	-	-	2.300
Enkelt bolig	398,54	398,54	519,69	248,27	229

Kilde : §12 tillæg af 19. april 2012 – side 13.

Ammoniak ;

Der blev i samme forbindelse stille vilkår om at ejendommen skulle overdække endnu en gyllebeholder for at begrænse ammoniakudledningen, -således er nu 2 af ejendommens 4 beholdere etableret med fast overdækning mod tidligere kun 1.

Ansøger etablerede samtidig køling under kanalbunden i den nye drægtighedsstald – dette har Herning Kommune stillet vilkår til og kommunen kontrollerer således også driften af dette anlæg ved tilsyn. Ved nedkøling af husdyrgødningen sænkes fordampningen af ammoniak kraftigt, og den samlede udledning fra stalden reduceredes.

Side 1 af 2

Ansøgt ændring 2016/17

Lugt ;

Fra den ansøgte ændring beregnes en lugtgeneafstand til nærmeste enkeltbeboelse som følger :

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulering	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (rudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (rudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Sortscreenet	Generelle overholdt
† Mellemlundvej 20	0	NV	488,09	398,54	390,47	318,83	755,78	Ja	Ja
+ Søbylund - Mellemlundvej 9	0	NV	924,86	791,22	924,86	791,22	2.284,23	Ja	Ja
† Søby By, Rind	0	NV	1.206,59	1.035,82	1.146,26	984,03	2.317,81	Ja	Ja

Som det fremgår, vil den beregnede geneafstand til nabobeboelse være 391 m – Voulund Mark 2 ligger 872 m fra anlægget. Sammenlignes geneafstanden med tidligere godkendelse kan man med den ansøgte tilpasning ikke beregne en mærkbar ændring af lugtgeneafstanden. (før 398 m >< efter 391 m)

Voulund Mark 2 er ikke indsat som nabobeboelse fordi der er tale om en ejendom med landbrugspligt, og således opfylder adressen ikke i lovens definition som enkeltbeboelse i landzone.

Hemming Kommune beregner en konsekvenszone i godkendelsesmateriale, se tabel 1;

Tabel 1, lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	1.206,59	2.317,81
Samlet bebyggelse	924,86	2.284,23
Enkelt bolig	488,09	755,78

Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende. Voulund Mark 2 ligger 872 m fra anlægget.

Ammoniakudledning ;

Lovens krav til grænseværdien for udledningen af ammoniak, er i den ansøgte tilpasning beregnet til 9.387 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte ændring udleder 340 kg NH₃-N pr. år MINDRE end den beregnede grænseværdi, -afledt af der i anlægget er etableret gyllekøling under kanalbunden i nyeste staldafsnit OG der er lagt overdækninger på de to tidligere nævnte gylletanke.

Ansøger har således allerede ved etableringen af anlægget investeret i tekniske løsninger af en vis økonomisk tyngde, for at reducere den udledning der er fra svineproduktionen.

På vegne af ejer

Heidi Wentzlau

SvineRådgivningen